

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.002.19.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN w Warszawie ¹ , Rynek Starego Miasta 29/31, 00-272 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. Wojciech Kriegseisen, Dyrektor Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN ² (dowód: akta kontroli str. 5)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	1. Marcin Mirończuk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/14/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. 2. Łukasz Jarocki, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/36/2018 z dnia 29 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Instytut Historii PAN w Warszawie w 2017 r. dotacji z budżetu państwa na utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej, środków na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, a także wykorzystania środków przyznanych na realizację wybranych projektów badawczych.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Instytut prowadzi badania nad historią ziem polskich od średniowiecza do XX w. a także nad wybranymi problemami historii powszechnej ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Europy Środkowej i Wschodniej. Prowadzone w Instytucie badania o charakterze naukowo-badawczym realizowane są jako indywidualne i zespołowe projekty badawcze, których efektem są opracowania monograficzne, zbiory studiów, artykuły naukowe oraz syntezy i zarysy dydaktyczne. Badania o charakterze naukowo-dokumentacyjnym prowadzone są jako zespołowe, wieloletnie projekty.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykorzystanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w 2017 r.

Powyższa ocena została sformułowana na podstawie zbadania wykorzystania dotacji w kwocie ogółem 232,9 tys. zł (1,4% kwoty dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w 2017 r.⁵). Stwierdzono, że tematy poddane kontroli

¹ Dalej: Instytut.

² Kadencja od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2020 r.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ 16 490,3 tys. zł.

zostały w pełni zrealizowane, a środki finansowe wykorzystane zgodnie z planem rzeczowo-finansowym Instytutu, w sposób celowy i gospodarny.

V. Wyniki kontroli

Opis stanu
faktycznego

1. Dane ogólne

W kontrolowanym okresie Instytut otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁶ dotacje w kwocie ogółem 23 192,6 tys. zł, w tym:

- na utrzymanie potencjału badawczego – 16 490,3 tys. zł;
- dotacje dla młodych naukowców – 116,8 tys. zł;
- bezzwrotną pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 30,6 tys. zł;
- stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców – 114,1 tys. zł;
- na projekty Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – 1 061,0 tys. zł;
- programy Ministra – 5 234,4 tys. zł;
- działalność upowszechniająca naukę – 145,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 6-11, 156-162)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa

2.1. Dotacja na utrzymanie potencjału badawczego

Instytut w terminie⁷, tj. 15 września 2016 r. przesłał do MNiSW w systemie OSF OPI wniosek o przyznanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego oraz dotacji na finansowanie działalności polegającej na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich na 2017 r. Ministerstwo 14 lutego 2017 r. poinformowało⁸ Instytut o przyznaniu dotacji w wysokości 11 505,4 tys. zł.

W dniu 17 marca 2017 r. Instytut zwrócił się do MNiSW z wnioskiem o zwiększenie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego o 2 219,2 tys. zł (o 19,3% dotacji bazowej) z przeznaczeniem na sfinansowanie edycji kolejnych zeszytów Polskiego Słownika Biograficznego. MNiSW 15 maja 2017 r.⁹ odmówiło zwiększenia dotacji m.in. ze względu na to, że nie zachodziła okoliczność pilnego wykonania badań naukowych lub prac rozwojowych szczególnie istotnych dla realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej lub innowacyjnej. Na ponowny wniosek Instytutu z 5 czerwca 2017 r. MNiSW zwiększyło¹⁰ dotację podmiotową o ww. kwotę, tj. o wysokość zgodną z § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 23-56, 133)

Dodatkowo 19 i 27 grudnia 2017 r. MNiSW bez wniosku Instytutu zwiększyło¹¹ dotację o 2 298,2 tys. zł do kwoty 16 022,8 tys. zł

⁶ Dalej MNiSW, Ministerstwo.

⁷ W terminie określonym w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2015 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich - Dz. U. poz. 1443, ze zm., w brzmieniu przepisu obowiązującym do 19 sierpnia 2017 r.

⁸ Informacja nr 3680/E-3/S/2017.

⁹ Decyzja Nr 3680/E-3/S/2017-1.

¹⁰ Decyzja Nr 3680/E-3/S/2017-2.

¹¹ Informacja nr 3680/E-3/S/2017-2 i nr 3680/E-3/S/2017-3.

i o 467,5 tys. zł do kwoty 16 490,3 tys. zł. Łączne zwiększenie dotacji w 2017 r. wyniosło 4 984,9 tys. zł, tj. 43,3% dotacji bazowej.

(dowód: akta kontroli str. 57-58, 133)

W trakcie roku Instytut nie wnioskował o przyznanie dotacji z tytułu zdarzenia losowego.

(dowód: akta kontroli str. 133)

W kontrolowanym okresie Instytut realizował dwa zadania badawcze: „Prace naukowo-dokumentacyjne” (w tym 3 obszary i 5 tematów) i „Badania naukowe” (w tym 9 obszarów i 41 tematów), na co wydatkował 10 106,8 tys. zł¹², tj. 61,3% otrzymanej dotacji. Niewykorzystane środki w wysokości 6 383,5 tys. zł, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki¹³, zostały przeniesione na rok następny.

(dowód: akta kontroli str. 59-74, 101)

Do kontroli wytypowano trzy obszary realizowane przez Zakład Studiów Nowożytnych („Kultura polityczna Rzeczypospolitej epoki nowożytnej”, „Społeczności lokalne w czasach przednowoczesnych” i „Edycje źródeł i prace warsztatowe”), w których realizowano 6 tematów o wartości 232,9 tys. zł (54,4% planowanej kwoty¹⁴).

Ustalono, że ww. tematy realizowano zgodnie z planem badań oraz zgodnie z harmonogramem prac. Wszystkie zadania zostały w 2017 r. zrealizowane i zaakceptowane przez kierownika Zakładu i skierowane do Komisji Odbioru Prac i Ocen Pracowników¹⁵. Środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a niewykorzystane środki w wysokości 195,5 tys. zł, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o zasadach finansowania nauki, zostały przeniesione na rok następny.

(dowód: akta kontroli str. 75-112)

2.2. Stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców

Instytut w 2017 r. złożył trzy wnioski o stypendium naukowe dla wybitnych młodych naukowców, jednakże MNiSW nie przyznało żadnych środków na ten cel.

Wypłacone dwóm stypendystom w 2017 r. środki w kwocie 114,1 tys. zł wynikały z umów zawartych z nimi w latach 2014-2015 na okres 36 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 113-128, 136-155)

2.3. Projekty finansowane ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

W okresie objętym kontrolą Instytut jako lider lub członek konsorcjum nie uczestniczył w projektach dofinansowanych ze środków pochodzących z Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 129-130, 134)

¹² Według stanu na 7 lutego 2018 r.

¹³ Dz. U z 2018 r. poz. 87.

¹⁴ 428,4 tys. zł.

¹⁵ Planowany odbiór prac – 14 lutego 2018 r.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

VI. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia lutego 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontrolerzy
Marcin Mirończuk
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Łukasz Jarocki
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis